

ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

Факультет засновано в 1962 р. на базі агрохімічного факультету Української сільськогосподарської академії. Ініціатором створення факультету захисту рослин був проф. В. Ф. Пересипкін, який тривалий час поєднував науково-педагогічну роботу на кафедрі з діяльністю на посаді ректора УСГА (1962–1968), головного вченого секретаря ВАСГНІЛ і голови Південного відділення ВАСГНІЛ (1970–1972). З ініціативи Володимира Федоровича налагоджено співпрацю з відділом генної інженерії і ембріології Інституту ботаніки, відділом експериментального мутагенезу Інституту фізіології рослин і генетики, Республіканським ботанічним центром АН України та іншими НДІ.

До складу факультету входили три спеціалізовані кафедри: загальної ентомології; сільськогосподарської та лісової ентомології; фітопатології. Пізніше до факультету приєдналася кафедра ботаніки, а через деякий час ще й кафедри іноземних мов: англійської, німецької і французької.

У цей період на факультеті захисту рослин навчалися студенти з країн Африки, Азії та Центральної Америки. На вимогу часу виникла потреба створення при факультеті кафедри технології і вирощування та захисту тропічних і субтропічних культур (1989), яку пізніше було перекваліфіковано в кафедру світових агротехнологій (1994), а надалі — в кафедру карантину рослин та світових агротехнологій.

Шляхом реорганізації кафедр загальної ентомології і зоології та карантину рослин у 2004 р. сформовано кафедру інтегрованого захисту та карантину рослин. Першим кафедрі загальної ентомології і зоології очолив д.б.н., проф. М. М. Синицький. Він створив навчальну лабораторію з хімічного захисту рослин, науково-дослідну лабораторію «Лісовий шовк» для селекції та розведення виведеної ним породи дубового шовкопряда «Поліський тасар» і тутового шовкопряда «УСГА-Т5».

Впродовж 1980–1993 рр. кафедрою завідував д.б.н., проф. Й. Т. Покозій. Під його керівництвом вчені кафедри проводили дослідження з біології комах і способів удосконалення заходів захисту сільськогосподарських культур від їхнього негативного впливу.

Колектив деканату. Зліва направо: метод. О. О. Залевська, заст. декана з наук. роб., к.с.-г.н., доц. В. І. Бондарь, метод. В. С. Колокольня, заст. декана з навч. і орг. роб., к.і.н., доц. П. Ю. Дрозд, декан, д.с.-г.н., проф. Ю. В. Коломієць, заст. декана з навч. роб., к.с.-г.н., доц. О. О. Сикало, заст. декана з вих. роб., к.с.-г.н, доц. А. В. Дащенко, метод. Н. О. Ласкіна

Ю. В. Коломієць — декан факультету. Має кваліфікацію магістра-біолога, мікробіолога та вірусолога, викладача біології. Вищу освіту здобула у 2001 р., закінчивши магістратуру біологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Мікробіологія та вірусологія».

Науковий ступінь кандидата біологічних наук Ю. В. Коломієць присуджено у 2006 р., а через два роки їй присвоєно вчене звання доцента кафедри екобіотехнології та біорізноманіття НУБІП України. Докторську дисертацію захистила у 2017 р. за спеціальністю «Біотехнологія».

У НУБІП України пройшла шлях від асистента до професора кафедри екобіотехнології та біорізноманіття. З 2011 до 2014 р. — декан факультету біотехнології. У 2018 р. стала директором НДІ фітотерапії, біотехнології та екології, а в 2020 р. їй призначено деканом факультету захисту рослин, біотехнології та екології НУБІП України.

Відомий учений у сфері клітинної біотехнології. Автор 102 наукових робіт, з них 93 наукових і 9 навчально-методичних, у

КОЛОМІЄЦЬ
Юлія Василівна

Декан факультету,
доктор
сільськогосподарських наук,
професор

тому числі 44 наукових праць, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, 7 патентів на корисну модель, 12 підручників і навчальних посібників, 4 монографій. Є головою спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій, експертом Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Головний науковий напрям — вивчення механізмів стійкості рослин до дії фітопатогенних бактерій. Розробила методи клітинної селекції та індукованого мутагенезу «in vitro» в біотехнології клітин, завдяки яким можна одержувати рослини з підвищеною стійкістю до збудників бактеріозів.

Створила цілісну концепцію забезпечення здорового статусу садивного матеріалу овочевих культур на всіх етапах його виробництва й експлуатації, яка спирається на особливості природно-кліматичних умов України, особливості поширеного видового складу збудників бактері-

альних хвороб і на основні типи взаємозв'язків у мажорних патоконкомплексах «патоген-хазяїн».

Протягом 1993–2004 рр. кафедрою керував д.с.-г.н., проф. М. М. Доля, який проводив значну роботу з впровадження інтегрованого захисту сільськогосподарських культур від шкідливих організмів у різних областях країни.

Кафедру загальної ентомології і зоології в 1995 р. було перейменовано на кафедру фітофармакології та зоології, а в 2000 р. — на кафедру хімічного та біологічного захисту рослин. З ініціативи проф. М. М. Доля при кафедрі створено й сертифіковано науково-аналітичну лабораторію з моніторингу пестицидів, які застосовуються у захисті рослин (Д. Б. Гіренко). У цей період вчені факультету продовжували наукові дослідження з випробування нових пестицидів, розробляли технології раціонального

використання засобів захисту рослин і технології захисту плодових насаджень.

Новою структурною одиницею факультету в 1995 р. стала кафедра агромікробіології та вірусології. У 2003 р. факультет реорганізовано у факультет захисту рослин і біотехнологій, а пізніше об'єднано з агрономічним, агрохімічним і плодово-овочевим в агробіологічний факультет. Після створення окремого напрямку підготовки фахівців «Захист рослин» було поновлено факультет захисту рослин. За час існування факультету готували фахівців таких кваліфікацій: «агроном із захисту рослин», «ентофітопатолог», «інспектор із захисту рослин», «інспектор із карантину рослин», «дослідник із захисту рослин».

В. І. Гусев
Декан факультету,
1962–1970 рр.

М. П. Дядечко
Декан факультету,
1970–1973 рр.

А. В. Циліурік
Декан факультету,
1973–1979 рр.

М. М. Кирик
Декан факультету,
1979–1986 рр.

М. Б. Рубан
Декан факультету,
1987–1992 рр.

М. М. Плиска

Декан факультету,
1992–2003 рр.

М. Д. Мельничук

Декан факультету,
2003–2004 рр.

Т. В. Новак

Декан факультету,
2004–2005 рр.

М. С. Мороз

Декан факультету,
2006–2009 рр.

Я. О. Лікар

Декан факультету,
2009–2011 рр.

Згідно з Рішенням Вченої ради НУБіП України від 24 грудня 2014 р., шляхом об'єднання факультету біотехнологій, факультету екології та факультету захисту рослин створено факультет захисту рослин, біотехнологій та екології. Деканами факультету були: В. І. Гусев, М. П. Дядечко, А. В. Цилюрик, М. М. Кирик, М. Б. Рубан, М. М. Плиска, М. Д. Мельничук, Т. В. Новак, М. С. Мороз, Я. О. Лікар, О. О. Сикало, Н. М. Рідей, М. М. Ладика, Ю. В. Рибалко, М. М. Доля. Нині факультет очолює д.с.-г.н., проф. Ю. В. Коломієць.

Метою факультету є підготовка висококваліфікованих фахівців із захисту та карантину рослин, біотехнології, збалансованого природокористування та фітосанітарного й екологічного контролю для екобезпечної діяльності у промисловій, сільськогосподарській та природоохоронній галузях.

Колектив факультету забезпечує організацію освітньо-виховного процесу для студентів ОС «Бакалавр» за спеціальностями «Захист і карантин рослин», «Біотехнології та біоінженерія», «Екологія» і ОС «Магістр» (освітні програми «Захист рослин», «Карантин рослин», «Екологічна біотехнологія та біоенергетика», «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Екологічний контроль та аудит»).

У підготовці факультет орієнтується на співробітництво з вітчизняними та іноземними державними і приватними підприємствами (група компаній «BioNorma», транснаціональна корпорація «Corteva Agriscience», швейцарська компанія «Syngenta AG»,

українська компанія «UKRAVIT», медична лабораторія «Сінево», ТОВ «Торговий дім «БТУ центр», ВАТ «Оболонь», корпорація «Arterium», ТОВ «Енвімонітор», Київська торгово-промислова палата, ФГ «Русичі», АЗС «Glusco», КП «Київтеплоенерго», сміттєспалювальний завод «Енергія», ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»).

На базі спільних навчально-наукових лабораторій студенти факультету опановують найсучасніші технології вирощування та захисту рослин, промислового виробництва фармацевтичної і продовольчої продукції, збалансованого й раціонального природокористування. Факультет підтримує тісні зв'язки з галузевими та науковими установами, органами влади, серед яких: Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, ДУ «Держґрунтохорона»; має міцні міжнародні зв'язки з провідними університетами Нідерландів, Німеччини, Франції, Польщі, США, Австрії, Китаю, Японії та ін.

У результаті співпраці НУБіП України (факультет захисту рослин, біотехнологій та екології) і Університету Вагенінгена (Нідерланди) у 2010 р. було відкрито міжнародний навчально-практичний курс «Радіоактивність та ядерна енергетика». Зазначений курс

Наукові дослідження студентів

Навчання в наукових гуртках

О. О. Сикало
Декан факультету,
2011–2014 рр.

М. М. ДОЛЯ
Декан факультету,
2014 – рр.

проводять як провідні фахівці НУБіП України, так і Університету Вагенінгена. За 12 років більше ніж 500 студентів з обох вишів проходили цей курс.

Започатковано спільний норвезько-український проект «Об'єднана українсько-норвезька програма освіти в галузі радіоактивності навколишнього середовища», що фінансувався Норвезьким центром міжнародного співробітництва в галузі освіти (з 2017 р.). Проект спрямований на популяризацію вивчення проблем радіоекології серед студентів, аспірантів та молодих вчених, покращення знань, умінь та навичок роботи під час проведення радіоекологічних досліджень із використанням новітніх лабораторних інструментів. Кожного року магістри-екологи НУБіП України мали можливість слухати лекції авторитетних на міжнародному рівні вчених-радіоекологів Норвегії, України, Словенії, США, Бельгії та Канади в Норвезькому університеті наук про життя.

Паралельно діє навчальна програма з обміну досвідом у галузі радіоактивності навколишнього середовища, покликана посилити інтерес до вивчення радіобіології та радіоекології в Україні та забезпечити обмін досвідом у межах підготовки магістрів та аспірантів.

При кафедрах функціонують 15 студентських наукових гуртків, у роботі яких беруть участь понад 300 студентів. Вихованці факультету є переможцями II етапу Всеукраїнських олімпіад з навчальних

дисциплін, II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальностей.

Щорічно факультет є організатором таких міжнародних і всеукраїнських конференцій: «Екологія — філософія існування людства», «Екологічні проблеми сьогодення — виклик людству», «Біотехнологія: звернення та надії», «Захист і карантин рослин: освіта, наука, виробництво».

Високопрофесійний колектив факультету готує докторів філософії і докторів наук за освітньо-науковими програмами «Захист і карантин рослин», «Біологія», «Біотехнології біологічних систем», «Екологія». В аспірантурі проходять підготовку до 40 аспірантів і докторантів. На факультеті функціонує спеціалізована вчена рада із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук за 3 спеціальностями: 03.00.20 «Біотехнологія» (сільськогосподарські науки), 03.00.16 «Екологія» (сільськогосподарські науки), 06.01.11 «Фітопатологія» (сільськогосподарські науки). Протягом 2020–2022 рр. захищено 8 кандидатів наук, 7 докторів наук, 4 доктори філософії.

Факультет захисту рослин, біотехнологій та екології є координатором фахового видання — «Наукового вісника НУБіП України «Biological Systems: Theory and Innovation».

Напрями наукових досліджень колективу факультету значно розширено з огляду на актуальні світові наукові тенденції: обґрунтування механізмів переходу від традиційних способів виробництва продукції до альтернативних із заданими параметрами економічної ефективності й екологічної безпечності; розроблення методів отримання оздоровленого посадкового матеріалу сільськогосподарських культур за використання біотехнологічних прийомів, у тому числі культури «in vitro»; створення ресурсозберігаючих, біо- та нано- технологій; екобезпечне, раціональне використання біоресурсів і виробництво органічної продукції рослинництва.

За останні 3 роки науково-педагогічні працівники факультету видали понад 40 підручників, посібників, монографій, опублікували більше ніж 100 наукових фахових статей, 83 статей у виданнях, індексованих у міжнародній наукометричній базі «Scopus», 38 — у «Web of Science».

Створення навчально-наукового центру

Міжнародний бакалаврський воркшоп Радіоактивність та ядерна енергетика

КАФЕДРА ЕКОБІОТЕХНОЛОГІЇ ТА БІОРІЗНОМАНІТТЯ

О. Ю. Кваско — завідувач кафедри.

Вищу освіту здобула у 2010 р. на біологічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Фізіологія».

Кандидатську дисертацію захистила у 2013 р. за спеціальністю 03.00.11 «Цитологія, клітинна біологія, гістологія (біологічні науки)».

Посаду завідувача кафедри обіймає з 2021 р. Викладає такі дисципліни для студентів ОС «Бакалавр» і «Магістр»: «Загальна мікробіологія», «Молекулярно-генетичні основи біотехнології виробництва», «Біотехнологічні методи в захисті рослин».

Автор і співавтор 45 наукових, науково-методичних і навчально-методичних праць.

Сучасну кафедру створено на підставі Рішення Вченої ради університету (протокол № 3) від 28 жовтня 2004 р. та Наказу ректора № 560 від 29 листопада 2004 р. Коріння кафедри сягає 1898 р., коли в Київському політехнічному інституті при сільськогосподарському відділенні проф. Є. П. Вотчал започаткував кафедру ботаніки, яку в 1939 р. було розділено. Першим завідувачем кафедри ботаніки став проф. А. А. Кузьменко. З 1944 р. кафедру очолював доц. Ф. І. Завгородній. У 1954 р. кафедрою почав керувати проф. І. М. Толмачов, а з 1962 р. нею завідував проф. С. І. Лебедев. У 1963 р. кафедру було перейменовано на кафедру фізіології та біохімії рослин. Починаючи з 1980 р., кафедру очолювали: доц. О. П. Ларін

КВАСКО
Олена Юріївна
Завідувач кафедри,
кандидат
біологічних наук

(1980–1984), доц. Д. Й. Лаврентович (1984–1989), проф. С. С. Малюта (1989–1992), проф. А. А. Булах (1992–1998).

З 1988 р. кафедра називалася кафедрою фізіології рослин і біотехнології. У березні того ж року її було об'єднано з кафедрою селекції та насінництва, а завідувачем призначено д.б.н. Т. В. Чугункову. В січні 2001 р., в результаті реорганізації кафедри селекції та фізіології рослин, створено кафедру фізіології рослин, вірусології та біотехнології, яку очолив к.б.н., доц. М. Д. Мельничук. На базі зазначеної кафедри надано організовано три кафедри, серед яких випусковою стала кафедра екобіотехнології і біорізноманіття. Посаду завідувача цієї кафедри обіймав д.б.н., проф., акад. НААН, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки М. Д. Мельничук. Із 2016 по 2021 р. кафедру очолював д.с.-г.н., чл.-кор. НААН, акад. АН ВШ України В. М. Патика. Сьогодні кафедрою керує к.б.н. О. Ю. Кваско.

Згідно з Наказом ректора Національного аграрного університету від 9 січня 1998 р., структурним підрозділом кафедри є навчально-наукова лабораторія біотехнології та клітинної інженерії, яку було суттєво оновлено у 2021 р. На базі лабораторії студенти й аспіранти виконують молекулярно-біологічні роботи. Лабораторія оснащена приладами та інструментами, необхідними для підготовки дисертацій і проведення наукових досліджень.

Викладачі кафедри готують фахівців ОС «Бакалавр» і «Магістр», озброюючи студентів величезним арсеналом знань, умінь і навичок для майбутньої успішної професійної діяльності. З 2005 р. низку дисциплін на кафедрі викладають англійською мовою.

Основними об'єктами наукових досліджень співробітників кафедри є: актуальні фундаментальні та прикладні питання біотехнології, розроблення ефективних технологій з оздоровлення, клонування «in vitro» господарсько цінних ліній та сортів рослин; дослідження та виділення соматичних клонів рослин з цінними морфофізіологічними ознаками; фізіолого-біохімічні дослідження стійкості рослин до фітопатогенних мікроорганізмів; розроблення біотехнологічних методів боротьби з ними; скринінг перспективних продуцентів біологічно-активних речовин, біотехнологія їх синтезу, очищення та створення препаратів на їхній основі; генетична паспортизація та виявлення генетичного поліморфізму, генотипування штамів тощо.

Колектив кафедри. Зліва направо: к.б.н., ст. викладач О. Л. Таран, зав. лаб. М. В. Трукіна, ст. лаб. Н. М. Батрак, зав. лаб. О. О. Олійник, д.с.-г.н., проф. О. Л. Кляченко, зав. каф. О. Л. Кваско, д.с.-г.н., проф. М. М. Лісовий, д.с.-г.н., проф. Ю. В. Коломієць, к.б.н., доцент О. В. Лобова, к.с.-г.н., доц. І. О. Антіпов, к.б.н., асистент К. В. Гринчук, д.с.-г.н., доц. В. В. Бородай

КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ АГРОСФЕРИ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ

О. І. Наумовська — завідувач кафедри.

Вищу освіту здобула в 1995 р. в Національному аграрному університеті за спеціальністю «Агрохімія та ґрунтознавство». Кандидатську дисертацію захистила у 2003 р., а вчене звання доцента кафедри, яку зараз очолює, їй присвоєно у 2009 р.

В альма-матер обіймала такі посади: з 2002 р. — асистент кафедри ґрунтознавства та охорони ґрунтів ім. М. К. Шичули, з 2004 р. — доцент, а в 2008–2010 рр. — завідувач кафедри екології агросфери та екологічного контролю, також у 2008–2010 рр. — заступник декана факультету екології та сталого розвитку НУБіП України, завідувач ННВЛ екологічної експертизи та паспортизації територій і підприємств, у 2010–2020 р. — доцент кафедри екології агросфери та екологічного контролю, з 2015 р. — секретар Вченої ради факультету захисту рослин, біотехнологій та екології, з 2012 р. — заступник відповідального секретаря наукового журналу «Біологічні системи: теорія та інновації». З 2020 р. завідує кафедрою екології агросфери та екологічного контролю.

Кафедру було створено у 1996 р. на базі кафедри агроєкології, фундатором якої вперше в Україні та НУБіП України став акад. НАН України, УААН, РАСГН, проф. О. О. Созінов — вчений із широким науковим світоглядом, автор ґрунтовних досліджень у галузі генетики та селекції культурних рослин, біотехнології і агроєкології, світовий фахівець із питань якості зерна.

Сьогодні кафедра є випусковою за спеціальністю 101 «Екологія». Колектив кафедри готує фахівців ОС «Бакалавр» і «Магістр» за освітніми програмами «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Екологічний контроль та аудит»; проводить навчально-виховну, наукову та методичну роботу за спеціальністю 101 «Екологія».

Науковими напрямками діяльності кафедри є: екологічна освіта і просвітництво, державне екологічне управління, агроєкологічний моніторинг стану ґрунтового покриву агросфери, екологічні прогнози, вдосконалення методів моніторингу шкідливих організмів з метою упередження надзвичайних ситуацій в агросфері України, збереження біорізноманіття, моніторинг і менеджмент антропогенно-змінених екосистем, охорона ґрунтів та екологічна стійкість

НАУМОВСЬКА
Олена Іванівна

Завідувач кафедри,
кандидат
сільськогосподарських наук,
доцент

ґрунтів, деградаційні процеси в агроландшафтах, екологічна експертиза та паспортизація територій агросфери, екологія міських систем, біотестування ступеня забрудненості природних сфер, системний аналіз агроландшафтів при використанні геоінформаційних систем, моделювання та прогнозування екологічного стану агроландшафтів і водних ресурсів, розроблення сценаріїв розвитку водних об'єктів та програм збалансованого природокористування локальних агроєкосистем, поведінка політантів у об'єктах навколишнього середовища, екологічна культура, професійна компетентність фахівців.

На кафедрі здійснюють підготовку аспірантів за спеціальністю 101 «Екологія (сільськогосподарські науки)». За останні 5 років підготовлено 10 кандидатів і 1 доктора педагогічних наук. Кафедра підтримує освітньо-наукові зв'язки з міжнародними вишами: Університетом Вагенінгена (Нідерланди), Поморською академією (Польща), а також провідними навчальними закладами та науково-дослідними інститутами Східної Європи, НАН України і НААН.

Студенти та співробітники кафедри беруть участь у міжнародному українсько-чеському проекті «Просторово-часова динаміка підморфних ландшафтів при змінах клімату та вплив на локальні екосистеми регіону Канівського водосховища». Спільно з науковцями Університету Вагенінгена (Нідерланди) фахівці кафедри задіяні у виконанні міжнародного проекту «AGRICLIMATE4Ukraine».

Студенти та співробітники кафедри беруть участь у міжнародному українсько-чеському проекті «Просторово-часова динаміка підморфних ландшафтів при змінах клімату та вплив на локальні екосистеми регіону Канівського водосховища». Спільно з науковцями Університету Вагенінгена (Нідерланди) фахівці кафедри задіяні у виконанні міжнародного проекту «AGRICLIMATE4Ukraine».

Колектив кафедри. Зліва направо: зав. лаб. Ю. Ю. Рудяк, к. с-г.н., доц. М. М. Ладика, к. с-г.н., доц. Є. М. Бережнюк, к.пед.н., доц. В. П. Сторокаль, зав. каф., к. с-г.н., доц. О. І. Наумовська, к. с-г.н., ст. вкл. А. А. Сербенюк, к. с-г.н., доц. Л. В. Вагалюк, д.б.н., проф. В. А. Гайченко, к.с-г.н., доц. С. Д. Павлюк, д.с-г. н., проф. Н. А. Макаренко, к.с-г.н., доц. С. П. Паламарчук

КАФЕДРА ЕНТОМОЛОГІЇ, ІНТЕГРОВАНОГО ЗАХИСТУ ТА КАРАНТИНУ РОСЛИН

М. М. Доля — завідувач кафедри, член-кореспондент НААН.

Вищу освіту здобув у 1980 р. в УСГА. В НАУ-НУБіП України обіймав посади завідувача кафедри загальної ентомології та зоології (пізніше — хімічного захисту рослин), професора кафедри інтегрованого захисту та карантину рослин, декана факультету захисту рослин, професора кафедри ентомології, декана факультету захисту рослин, біотехнологій та екології.

Автор 240 наукових праць (23 патенти, 16 монографій і підручників). Розробляє та впроваджує у виробництво низку сільськогосподарських систем, моделей і технологій.

Нагороджений Почесною грамотою ВРУ (2004) та медаллю МОН України «За наукові досягнення».

За свою історію кафедра зазнала багато змін і метаморфоз. Її витoki сягають 1936 р., коли при Київському лісогосподарському інституті було створено кафедру ентомології та фітопатології, яку очолив вчений-ентомолог З. С. Голов'яно. У 1944 р. започатковано кафедру ентомології та фітопатології, якою завідував д.б.н., проф. О. Г. Лебедев. Протягом 1949–1954 рр. завідувачем цієї кафедри був ентомолог В. І. Гусев, а після створення факультету захисту рослин у 1954 р. став очільником новоствореної кафедри сільськогосподарської та лісової ентомології. Надалі зазначеною кафедрою керували: д.б.н., проф., заслужений діяч науки і техніки України М. П. Дядечко (1974–1987), М. Б. Рубан (1987–1992, 2009–2011), доц. Д. О. Роїк (1992–1994).

ДОЛЯ
Микола Миколайович
Завідувач кафедри,
доктор
сільськогосподарських наук,
професор

Наступним етапом в літописі кафедри стала її реорганізація в 1993 р. в кафедру ентомології та біологічного захисту рослин, керівництво якою здійснювали: к.б.н. О. І. Гончаренко (1994–2002). Надалі завідувачами цієї кафедри були: д.с.-г.н., проф., акад. НААН Я. М. Гадзало (2002–2011), д.б.н., проф., акад. НААН, заслужений діяч науки та техніки України В. П. Федоренко (2011–2013), Л. П. Ющенко (2013–2015), к.с.-г.н., доц. Я. О. Лікар (2015–2022).

До об'єднання і перейменування з 1962 р. функціонувала кафедра загальної ентомології та зоології під керівництвом д.б.н., проф. М. М. Синицького, на базі якої було створено навчальну лабораторію хімічного захисту рослин, науково-дослідну лабораторію «Лісовий шовк» для селекції і розведення дубового шовкопряда породи «Поліський Тассар» і тутового шовкопряда «УСГА-Т 5». Впродовж 1980–1993 рр.

кафедрою завідував д.б.н., проф. Й. Т. Покозій, а в 1993–2004 рр. — д.с.-г.н., проф. М. М. Доля. У 1995 р. кафедру перейменували на кафедру фітофармакології та зоології, а в 2000 р. — на кафедру хімічного та біологічного захисту рослин із сертифікованою навчально-науково-виробничою лабораторією моніторингу пестицидів у технологіях захисту рослин. У 2004 р. кафедра отримала назву інтегрованого захисту та карантину рослин, яку очолювали д.с.-г.н., проф. В. М. Жеребко, А. Г. Бабич і М. М. Доля.

На кафедрі викладають фундаментальні курси навчальних дисциплін: «Загальна ентомологія», «Сільськогосподарська ентомологія» (доценти Я. О. Лікар, Л. П. Пасічник, Л. П. Кава), «Хімічний захист рослин з основами токсикології» (проф. В. М. Жеребко, доценти О. Є. Дмитрієва, О. А. Бабич, Л. М. Бондарева), «Інтегрований захист рослин» (А. Г. Бабич, С. М. Вигера, О. Є. Дмитрієва), «Родентологія», «Кліщі і нематоди» (А. Г. Бабич, О. А. Бабич, Л. М. Бондарева), а також створено низку нових дисциплін. Започатковано магістерську освітню програму «Карантин рослин» (О. М. Мовчан, О. О. Сикало).

Загалом співробітники кафедри видали 18 підручників і посібників, опублікували понад 40 монографій, 1850 наукових статей і рекомендацій, 65 методичних розробок.

За результатами держвипробувань зареєстровано й дозволено до використання в Україні 78 препаратів, отримано понад 70 авторських свідоцтв і патентів на винаходи.

Колектив кафедри. Зліва направо: зав. лаб. В. В. Дідківська, к.с.-г.н., доц. Т. Р. Стефановська, к.с.-г.н., доц. Л. М. Бондарева, асп. Т. В. Білоусова, д.б.н., проф. А. Г. Бабич, к.с.-г.н., доц. Я. О. Лікар, к.б.н., доц. О. Є. Дмитрієва, к.б.н., доц. О. А. Бабич, зав. каф., д.с.-г.н., проф., чл.-кор. НААН М. М. Доля, лаб. Д. О. Мамчур, к.с.-г.н., доц. Л. П. Пасічник, асист. О. І. Статкевич, лаб. Н. О. Ілленко, зав. лаб. О. В. Раков

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЇ, РАДІОБІОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

А. В. Клепко — завідувач кафедри, лауреат премії ВРУ найталановитішим молодим ученим у галузі фундаментальних і прикладних досліджень та наукових розробок.

Вищу освіту здобула у 2000 р., з відзнакою закінчивши біологічний факультет КНУ імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Біохімія». Кандидатську дисертацію захистила у 2004 р., а докторську — у 2021 р., обидві за спеціальністю «Радіобіологія».

Науково-педагогічну діяльність у НУБіП України почала у 2017 р., вступивши до докторантури, а згодом продовживши її на посадах доцента й завідувача кафедри факультету захисту рослин, біотехнологій та екології.

Автор і співавтор 160 наукових і навчально-методичних праць, зокрема 3 колективних монографій, 1 патенту на винахід, 2 патентів на корисну модель.

Сучасну назву кафедрі надано в 2020 р. після об'єднання кафедри загальної екології та безпеки життєдіяльності (створено у 2005 р., завідувачі кафедри: д.пед.н., проф. В. М. Боголюбов, д.б.н., проф. В. А. Гайченко, д.мед.н., проф. В. А. Прилипко) з кафедрою радіобіології та радіоекології (створено в 1987 р., завідувач кафедри — акад. НААН, д.б.н., проф. І.М. Гудков).

За весь період існування кафедри на ній працювали висококваліфіковані викладачі й науковці, які зробили вагомий внесок у її становлення та розвиток: професори І. М. Гудков, Г. О. Білявський, В. В. Підліснюк, Н. А. Клименко, Е. Г. Дегодюк, М. І. Стеблюк, В. А. Прилипко, О. М. Боголюбов, В. А. Гайченко, В. О. Кашпаров, доценти М. В. Розпутній, Л. І. Соломенко, В. О. Кіцно, Г. М. Ткаченко, С. М. Грисюк та ін.

Маючи статус загальноуніверситетської, кафедра забезпечує викладання дисциплін для студентів ОС «Бакалавр» і «Магістр» майже всіх факультетів та навчально-наукових інститутів університету.

Колектив кафедри здійснює підготовку фахівців за бакалаврською програмою «Екологія» та магістерськими програмами «Охорона навколишнього середовища» і «Екологічний контроль та аудит», а також докторів філософії за спеціальностями 091 «Біологія» та 101 «Екологія».

У структурі кафедри функціонують: навчально-наукова лабораторія радіометрії, навчально-наукова лабораторія моніторингу довкілля, два наукові студентські гуртки.

Науково-педагогічні працівники кафедри є членами робочої групи

КЛЕПКО
Алла Володимирівна

Завідувач кафедри,
доктор біологічних наук,
старший науковий співробітник

Міндовкілля України у сфері моніторингу земельних ресурсів, Дорадчої науково-методичної ради «Безпека життєдіяльності і діяльності людини» МОН України, науковими кореспондентами Конвенції ООН по боротьбі з опустелюванням в Україні тощо.

Основні напрями наукової роботи кафедри пов'язані з: вивченням радіаційної ситуації на радіоактивно-забруднених територіях; прогнозуванням рівнів радіоактивного забруднення сільськогосподарської продукції та розробленням заходів щодо зниження надходження радіонуклідів у продукцію рослинництва і тваринництва; вивченням міграції важких металів при застосуванні сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур; екологічною оцінкою агротехнологій; екотоксичною оцінкою агрохімікатів; моніторингом навколишнього середовища; екологічною освітою і просвітництвом; створенням і впровадженням локальних і регіональних стратегій сталого розвитку та безпеки життєдіяльності в аграрному секторі; підвищенням стійкості роботи об'єктів господарювання в умовах надзвичайних ситуацій, впровадженням основних принципів біологічної безпеки та біоетики.

Співробітники кафедри тісно співпрацюють з іноземними вишами: Норвезьким університетом наук про життя (Норвегія), Університетом Вагенінгена (Нідерланди), Університетом м. Фукусіма (Японія).

Кафедра є співорганізатором і активним учасником науково-методичних семінарів, вебінарів, міжнародних конференцій, щорічних студентських наукових конференцій та олімпіад.

Колектив кафедри. Зліва направо: к.с.-г.н., доц. В. І. Бондарь, к.с.-г.н., доц. Л. Е. Піскунова, д.пед.н., проф. В. М. Боголюбов, к.с.-г.н., доц. О. О. Ракоїд, ст. лаб. М. О. Коба, к.б.н., ст. викл. В. В. Ілленко, зав. каф., д.б.н., с.н.с. А. В. Клепко, д.б.н., проф. І. М. Гудков, зав. лаб. Я. В. Зінченко, інж. П. Кат. О. М. Веремій, к.с.-г.н., доц. А. М. Кудрявицька, к.б.н., доц. М. М. Лазарев

КАФЕДРА ФІЗІОЛОГІЇ, БІОХІМІЇ РОСЛИН ТА БІОЕНЕРГЕТИКИ

С. В. Прилуцька — завідувач кафедри, лауреат премії КМУ, премії імені Тараса Шевченка, премії Фонду академіка Платона Костюка.

Вищу освіту здобула у 2002 р., з відзнакою закінчивши біологічний факультет КНУ імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Біохімія».

Науковий доробок включає понад 200 наукових праць, серед яких: 5 колективних монографій (3 видані за кордоном), 89 статей, представлених у наукометричній базі «Scopus», 7 патентів України на винахід, 2 навчальні посібники. На кафедрі працює з 2011р.: спершу — доцентом (за сумісництвом), а з 2021 р. — завідувачем.

Кращий винахідник України 2013 р. за оцінкою Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO).

Історія кафедри пов'язана зі створенням у 1898 р. кафедри ботаніки при сільськогосподарському відділенні КПІ. Засновником і першим завідувачем цієї кафедри був акад. ВУАН, проф. Є. П. Вотчал — учень відомого вченого-фізіолога рослин К. А. Тимірязєва. Він організував потужну науково-технічну базу кафедри і заснував вітчизняну школу ботаніків та фізіологів рослин.

Пізніше в КСП кафедра ботаніки зазнала структурних і кадрових змін і на її основі було створено кафедру фізіології та мікробіології рослин, якою завідували: А. А. Кузьменко (з 1939 р.), доц. Ф. І. Завгородній (з 1944 р.), проф. І. М. Толмачов (з 1954 р.),

ПРИЛУЦЬКА
Світлана Володимирівна
Завідувач кафедри,
доктор біологічних наук,
професор

д.б.н., проф., акад. УАСГН С. І. Лебедев (з 1962 р.). У зв'язку зі зміною напрямів діяльності, у 1963 р. кафедру перейменовано на кафедру фізіології і біохімії рослин. У 1967 р. дослідження кафедри були включені до Міжнародної біологічної програми. Водночас С. І. Лебедев організував провідну в Україні навчально-наукову лабораторію фотосинтезу, до складу якої входили лабораторії електронної мікроскопії, радіоактивних ізотопів та пігментів рослин. Підручник проф. С. І. Лебедева «Фізіологія рослин» (1961) став першим фізіологічним виданням українською мовою для сільськогосподарських ВНЗ колишнього СРСР.

Надалі кафедрі очолювали (з 1980 р.): доц. О. П. Ларін, доц. Д. Й. Лаврентович, проф. С. С. Малюта, проф. А. А. Булах, д.б.н. Т. В. ЧуGUNKOBA, акад. НААН М. Д. Мельничук, д.б.н. Н. М. Рашидов, чл.-кор. НАН України, проф. І. П. Григорюк, д.б.н., проф. П. М. Царенко, к.б.н., доц. О. А. Бойко.

Співробітниками кафедри були такі відомі вчені, як А. С. Оканенко, О. О. Табенцький, П. Ф. Оксіюк. Також на кафедрі працював заслужений діяч науки і техніки України, чл.-кор. НАН України, д.б.н., проф. І. П. Григорюк (2005–2022), який був фундатором досліджень з водного обміну та фітогормонального статусу рослин, стійкості деревних культур за умов глобальних змін клімату та використання ендогенних регуляторів росту для підвищення врожайності.

Колектив кафедри. Зліва направо: д.б.н., доц. О. А. Бойко, к.с.-г.н., доц. Н. Г. Нестерова, к.і.н., доц. П. Ю. Дрозд, зав. каф., д.б.н., проф. С. В. Прилуцька, к.б.н., доц. А. І. Бабицький, к.с.-г.н., ст. викл. А. В. Дащенко

Науково-педагогічний колектив кафедри здійснює підготовку фахівців ОС «Бакалавр» за спеціальностями 162 «Біотехнології та біоінженерія», 201 «Агронімія», 202 «Захист і карантин рослин», 203 «Садівництво та виноградарство», 205 «Лісове господарство», 206 «Садово-паркове господарство», 229 «Громадське здоров'я» і ОС «Магістр» за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія». За кафедрою закріплено викладання низки дисциплін, розроблено новий блок дисциплін за спеціалізацією «Фітобіотехнологія» (спеціальність 162 «Біотехнології та біоінженерія») для ОС «Бакалавр» і «Магістр», який впроваджено в навчальний процес у 2021–2022 н. р.

У складі кафедри з 2021 р. функціонує навчально-наукова лабораторія біохімії та фітобіотехнології. Сьогодні важливим напрямом діяльності кафедри є розроблення вискоєфективних експрес-методів діагностики збудників хвороб на основі біохімічних фракцій грибів і рослин та створення ефективних біопрепаратів для АПК.

КАФЕДРА ФІТОПАТОЛОГІЇ ІМ. АКАД. В. Ф. ПЕРЕСИПКІНА

Д. Т. Гентош — завідувач кафедри.

У 1990–1995 р. вищу освіту здобував на факультеті захисту рослин УСГА-НАУ. В альма-матер працював викладачем стажистом, асистентом, старшим викладачем і доцентом кафедри фітопатології ім. акад. В. Ф. Пересипкіна. З 1995 по 2010 р. обіймав посади заступника декана факультету захисту рослин і заступника директора ННІ рослинництва та ґрунтознавства НУБіП України.

Автор і співавтор понад 150 наукових і науково-методичних праць, серед яких: 2 монографії, 8 статей, представлених у «Scopus» і «Web of Science», 3 підручники, 2 навчальні посібники.

Кафедру створено в 1954 р., серед кафедр НУБіП України вона має чи не найдавнішу історію. Організатором і першим завідувачем кафедри був проф. В. Ф. Пересипкін, тодішній в. о. ректора УСГА. Крім нього, в той час на кафедрі працювали 4 викладачі та 2 лаборанти.

У різні роки кафедру очолювали: акад. УААН В. Ф. Пересипкін (1954, 1956–1968, 1972–1986), доц. В. М. Братусь (1954–1955), акад. НААН М. М. Кирик (1968–1972, 1986–2007), доц. М. Й. Піковський (2007–2009), д.с.-г.н., с.н.с. О. Ф. Антоненко (2009–2014) д.б.н., с.н.с. Л. О. Крючкова (2016–2018). Нині кафедрою керує к.с.-г. н., доц. Д. Т. Гентош.

З ініціативи проф. В. Ф. Пересипкіна в 1956 р. було засновано фітопатологічну дільницю (дослідне поле) в с. Пшеничне Васильківського району Київської області. Завідували цим підрозділом наукові співробітники кафедри: М. П. Лісовий (надалі — акад. НААН), О. А. Дереча (надалі — проф. каф. захисту рослин Житомирського національного агроекологічного університету), М. І. Стеблюк (надалі — проф. і зав. каф. цивільної оборони НУБіП України), О. Ф. Антоненко (надалі — д.с.-г.н., проф. каф. фітопатології НУБіП України).

Завдяки акад. М. М. Кирику в 1998 р. при кафедрі фітопатології було створено й акредитовано проблемну науково-дослідну лабораторію мікології фітопатології. Першим її завідувачем став к.б.н. А. П. Григанський, який доклав багато зусиль для її оснащення. Потім лабораторією завідували к.с.-г.н. О. П. Дерменко та М. С. Ретман.

Створена на кафедрі колекція зразків рослин, уражених різними хворобами, з часом перетворилася на справжній музей, якому немає аналогів в Україні.

ГЕНТОШ
Дмитро Тарасович
Завідувач кафедри,
кандидат
сільськогосподарських наук,
доцент

Сьогодні кафедра фітопатології ім. акад. В. Ф. Пересипкіна є лідером серед наукових і навчальних закладів України з підготовки фахівців у галузі патології рослин, практичної мікології, захисту рослин від хвороб. Розробки вчених кафедри відомі як у нашій державі, так і за її межами. Виведені на кафедрі стійкі до хвороб сорти пшениці та ріпаку вирощують по всій Україні.

Цікавими є дослідження співробітників кафедри з мікології, причому кафедра має право претендувати на першість в Україні щодо оригінальності мікологічних розробок та їх значущості для практики. Вчені, аспіранти та студенти кафедри займаються розробленням методів досліджень мікроскопічних грибів — збудників хвороб рослин, використовуючи сучасні технології та співпрацюючи з іншими науковими закладами України і світу.

Зокрема, налагоджено тісні зв'язки з науковцями Інституту молекулярної біології та генетики НАН України, Інституту генетики, фізіології та захисту рослин Академії наук Молдови, Селекційно-генетичного інституту — Національного центру насіннезнавства та сортовивчення НААН та ін.

За участю співробітників кафедри в різні роки було розроблено комплексні системи захисту зернових, зернобобових культур, ріпаку, суріпиці та плодкових культур від основних хвороб, рекомендовані Держагпромом України до впровадження.

Колектив кафедри. Зліва направо: асп. Ю. О. Миронова, д.с.-г.н., доц. М. Й. Піковський, асист. А. О. Вуек, асп. С. П. Гармаш, д.с.-г.н., проф. М. В. Патица, зав. каф., к.с.-г.н., доц. Д. Т. Гентош, асп. К. Р. Швидченко, к.с.-г.н., доц. В. А. Глим'язний, к.с.-г.н., доц. О. В. Башта, зав. лаб. Л. Г. Мирончук, О. Р. Побережський, асист. Д. Р. Оліфер, ст. лаб. В. С. Шкорбот